

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 9Co/18/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5822200676
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 08. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Kotrčová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2024:5822200676.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Kotrčovej a členov senátu JUDr. Jozefa Šuleka a JUDr. Jany Vargovej, v spore žalobcov: 1/ A. A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX/XX, D., 2/ E. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX/XX, D., obaja právne zastúpení: BUKNA, advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom Jánoškova 1545, Dolný Kubín, IČO: 36 865 044, proti žalovaným: 1/ Slovenská sporiteľňa, a.s., so sídlom Tomášikova 48, Bratislava – Nové Mesto, IČO: 00 151 653, právne zastúpený: Advokátska kancelária Mária Grochová a partneri, s.r.o., so sídlom Bočná 10, Košice – mestská časť Staré Mesto, IČO: 36 863 017, 2/ HeyPay s.r.o., so sídlom Mostová 2, Bratislava – Staré Mesto, IČO: 44 842 414, o určení, že nehnuteľnosti nie sú zaťažené záložným právom, na odvolanie žalobcov proti rozsudku Okresného súdu Námestovo č.k. 13C/27/2022-247 zo dňa 21. novembra 2023, takto

rozhodol:

Rozsudok prvoinštančného súdu potvrdzuje.

Žalovaným 1/, 2/ priznáva proti žalobcom nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom prvoinštančný súd výrokom I. žalobu zamietol, výrokom II. zrušil neodkladné opatrenie nariadené uznesením Okresného súdu Námestovo č.k. 13C/27/2022-89 zo dňa 20.04.2022 v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline č.k. 10Co/152/2022-130 zo dňa 20.10.2022 a výrokom III. žalovaným 1/ a 2/ priznal proti žalobcom nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že v prejednávanej veci sa žalobcovia domáhali určenia, že nehnuteľnosti nachádzajúce sa v k. ú. D., zapísané na LV č. XXXX nie sú zaťažené záložným právom v prospech žalovaného 1/. V konaní mal súd za preukázané a medzi stranami nebolo sporné, že dňa 11.01.2007 došlo k uzatvoreniu Zmluvy o zriadení záložného práva k uvedeným nehnuteľnostiam, rovnako nebolo sporným, že žalovaný 1/ začal s výkonom záložného práva podaním zo dňa 12.04.2018, ktoré bolo doručené žalobcom dňa 19.04.2018. Začatie výkonu záložného práva je zrejmé aj z LV č. XXXX v časti poznámky, pričom zo strany žalovaného 1/ boli vykonané aj úkony smerujúce k predaju zálohu na dobrovoľnej dražbe. Sporným v konaní bola, po zmene žaloby skutočnosť, či je výkon záložného práva premlčaný.

Súd sa v prvom rade zaoberal splnením procesných podmienok, a to vecnou legitimáciou strán sporu v konaní, ako aj naliehavým právnym záujmom na podanej žalobe. Súd mal na základe vykonaného dokazovania preukázané, že žalobcovia sú vlastníkmí nehnuteľností, ku ktorým bolo zriadené záložné právo, pričom priamo v zmluve vystupujú v pozícii záložcu, preto sú v konaní aktívne vecne legitimovaný na podanie žaloby. Pokiaľ ide o žalovaného 1/ jeho pasívna legitimácia vyplýva zo Zmluvy o zriadení záložného práva zo dňa 11.01.2007, ktorou bola zabezpečená pohľadávka žalovaného 1/ vyplývajúca zo Zmluvy o splátkovom úvere č. 0323293397 zo dňa 11.01.2007. Skutočnosť, že je žalovaný 1/ vlastníkom

pohľadávky zabezpečenej záložným právom vyplýva aj z Oznámenia o dobrovoľnej dražbe zo dňa 24.03.2022, kde vystupuje ako navrhovateľ dražby. Súd má vzhľadom na uvedené za to, že žalovaný 1/ je pasívne vecne legitimovaný, nakoľko je ako vlastníkom pohľadávky a záložný veriteľ v tomto konaní subjektom hmotnoprávnej povinnosti. Pokiaľ ide o žalovaného 2/, voči ktorému rovnako smerovala žaloba, tohto súd nepovažoval za osobu pasívne vecne legitimovanú, nakoľko nie je účastníkom záložnej zmluvy a ani nevykonáva žiadne záložné právo, je len dražobníkom. V tejto súvislosti súd poukázal na ustanovenia § 6 ods. 1 a §16 ods. 1 zákona o dobrovoľných dražbách, ktoré ustanovenia regulujú postavenie žalovaného 2/ pri výkone záložného práva.

Pokiaľ ide o naliehavý právny záujem, súd mal za to, že podanú žalobu je potrebné posudzovať podľa § 137 písm. c) CSP, ako žalobu o určenie, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem, ktorého existencia je základným procesným predpokladom úspešnosti určovacej žaloby. Procesnú povinnosť preukázať, že v čase rozhodovania súdu je naliehavý právny záujem na určení práva, zaťažuje toho, kto sa tohto určenia domáha, t.j. žalobcu. Žalobcovia majú naliehavý právny záujem na tom, aby súd v prejednávanej veci určil, že premlčané záložné právo nie je vykonateľné vzhľadom na dovolanie sa jeho premlčania. Prípadným vyhovujúcim určovacím výrokom sa dosiahne aj zmena zápisu v katastri nehnuteľností tak, aby farcha - zapísaná na liste vlastníctva k nehnuteľnostiam nezaväzovala žalobcov v dôsledku nevykonania práva záložným veriteľom v zákonom stanovenej dobe.

Žalobcovia žiadali žalobe vyhovieť z dôvodu premlčania záložného práva, pričom žalovaný 1/ v konaní namietal, že žalobcovia nepreukázali zánik záložného práva v zmysle § 151md ods. 1 OZ, keďže premlčanie záložného práva nie je jedným z dôvodov zániku. Zároveň sa nestotožnil s plynutím premlčacej doby tak ako na to poukazovali žalobcovia, keďže premlčacia doba podľa žalovaného spočívala počas obdobia, kedy mu bola uložená povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva. K predmetnému súd uvádza, že v prejednávanej veci žalobcovia netvrdili, že došlo k zániku záložného práva z dôvodu jeho premlčania. Konštatoval, že vznesenie námietky premlčania po uplynutí premlčacej doby má za následok zánik nároku a nie zánik práva.

K premlčaniu záložného práva nemusí nutne dôjsť v ten istý deň ako k premlčaniu zabezpečenej pohľadávky, tak ako na to poukazovali žalobcovia. Môže sa tak stať aj z dôvodu spočívania premlčacej doby, kedy táto prestáva plynúť a po odpadnutí zákonnej prekážky jej plynutia pokračuje v plynutí. Inštitútom spočívania premlčacej doby v zmysle § 112 OZ sa zabezpečuje nemožnosť premlčania práva počas doby, v ktorej sa účastník právneho vzťahu svojho práva domáha na súde alebo u iného orgánu. Súd mal v konaní preukázané a medzi stranami nebolo sporné, že žalovaný 1/ vydal dňa 12.04.2018 Oznámenie o začatí výkonu záložného práva, ktoré bolo žalobcom riadne doručené dňa 19.04.2018, čo vyplýva z návrhu na vydanie neodkladného opatrenia v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 7C/17/2018. Nakoľko žalovaný 1/ v rámci premlčacej lehoty začal s výkonom záložného práva predajom zálohu na dobrovoľnej dražbe, došlo k spočívaniu plynutia premlčacej doby. Spočívanie plynutia premlčacej lehoty v takýchto prípadoch konštatoval aj Najvyšší súd SR v rozsudku sp. zn. 5Cdo/64/2020 zo dňa 30.11.2022, kde uviedol, že: „Iným príslušným orgánom“ v zmysle § 112 Občianskeho zákonníka je tiež dražobník dobrovoľnej dražby. Počas dražobného konania neplynie doba, v ktorej sa premlčuje záložné právo.“ V predmetnom rozhodnutí zároveň najvyšší súd konštatoval, že zákaz výkonu záložného práva uložený neodkladným opatrením nemožno vykladať na farchu záložného veriteľa v tom zmysle, že tento "riadne nepokračoval" (§ 112 OZ) v začatom dražobnom konaní. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že po tom, ako žalovaný 1/ začal s výkonom záložného práva predajom zálohu na dobrovoľnej dražbe adresoval dňa 20.04.2018 žalobcom výzvu na umožnenie vykonania obhliadky a ohodnotenia predmetu dražby, a to dňa 14.05.2018. Žalovaný 1/ tak po oznámení o začatí výkonu záložného práva riadne pokračoval v začatom konaní, a to až do momentu kedy žalobcovia dňa 23.04.2018 podali na tunajší súd návrh na vydanie neodkladného opatrenia, ktorému návrhu súd vyhovel vydaním uznesenia č. k. 7C/17/2018-78 zo dňa 23.05.2018, ktorým uložil žalovanému 1/ povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva. Uznesenie nadobudlo vykonateľnosť dňa 05.06.2018, pričom povinnosť uložená žalovanému 1/ trvala až do kým Okresný súd Námestovo rozsudkom sp. zn. 11Csp/81/2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9CoCsp/25/2021 neodkladné opatrenie dňa 15.11.2021 právoplatne nezrušil. Je pritom zrejmé, že žalovaný 1/ pokračoval v začatom dražobnom konaní, keďže už dňa 13.01.2022 bola vydaná výzva na umožnenie vykonania obhliadky a ohodnotenia predmetu dražby. Skutočnosť, že žalovaný 1/ vykonával kroky smerujúce k predaju zálohou na dobrovoľnej dražbe napokon vyplýva aj zo samotnej žaloby, ktorou sa žalobcovia prvotne domáhali uloženia povinnosti žalovaným zdržať sa výkonu záložného práva a z

ktorého dôvodu žiadali súd v tomto konaní o nariadenie neodkladného opatrenia. Predmetnému návrhu bolo vyhovené a uznesením č. k. 13C/27/2022-89 zo dňa 20.04.2022 bola žalovanému 1/ opätovne uložená povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou až do právoplatného skončenia tohto konania. Uznesenie nadobudlo vykonateľnosť dňa 21.04.2022. Žalovanému 1/ tak bolo zo strany súdu zamedzené riadne pokračovať vo výkone záložného práva, čo vyplýva aj z Oznámenia o upustení od dobrovoľnej dražby DD HP060/21 zo dňa 22.04.2022. Možno preto konštatovať, že k uskutočneniu dražobného konania a k predaju zálohu doposiaľ nedošlo práve z dôvodu nariadených neodkladných opatrení, t. z. že premlčacia doba počas tejto doby neplynula. Preto či už súd počítá začiatok plynutia premlčacej doby od prvej nesplatennej splátky dňa 21.04.2017 alebo od vyhlásenia mimoriadnej splatnosti dňa 22.01.2018, ktoré bolo žalobcom doručené dňa 25.01.2018, k premlčaniu záložného práva nedošlo.

Čo sa týka námietky žalobcov uvedenej na pojednávaní dňa 22.08.2023 a nie v samotnej žalobe a pri zmene žaloby, že zmluva o zriadení záložného práva zo dňa 11.01.2007 nespĺňa obligatórne náležitosti v zmysle § 151b ods. 2 a 3 OZ, kedy bod 3 prvej časti zmluvy považujú za neurčitý, s uvedeným sa súd nestotožnil, nakoľko v zmluve o zriadení záložného práva je podľa súdu jasne a určito označená pohľadávka zabezpečená záložným právom, a to v bode 3 písm. a) ČASŤ I, kde je uvedené i presné označenie veriteľa a dlžníka pohľadávky a právny titul, z ktorého táto pohľadávka vznikla. Rovnako je v zmluve riadne identifikovaný aj záloh v ČASTI II., bod 1. Žalobcovia zároveň neuviedli, v čom vidia neurčitosť bodu 3 písm. a) až f), jednalo sa len o strohé konštatovanie na pojednávaní. Napriek uvedenému mal súd za to, že aj v prípade ak by dospel k záveru, že zmluva o zriadení záložného práva je neurčitá v bode 3 písm. b) až f), nespôsobovalo by to absolútnu neplatnosť záložnej zmluvy, čo znamená že žalovaný 1/ ako záložný veriteľ môže vykonať záložné právo predajom zálohu na dobrovoľnej dražbe k pohľadávke, ktorá je riadne špecifikovaná v bode 3 písm. a). Za nutné považoval poukázať aj na to, že samotná zmluva o úvere zo dňa 11.01.2007 a jej platnosť bola posúdená Krajským súdom v Žiline v konaní sp. zn. 9CoCsp/25/2021, kedy tento nezistil existenciu žiadnych neprijateľných zmluvných podmienok, ktoré by mali za následok neplatnosť zmluvy ako celku. Preto nemožno neplatnosť záložnej zmluvy odvodiť ani od neplatnosti hlavného záväzku, t. j. zmluvy o úvere.

Poukázal na ust. § 335 ods. 1 CSP. Uviedol, že pokiaľ žalobu žalobcov zamietol, rozhodoval aj o zrušení neodkladného opatrenia, keďže v rozhodnutí vo veci samej odpadli dôvody, pre ktoré bolo nariadené.

O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Vzhľadom na to, že súd žalobu v celom rozsahu zamietol, žalovaní boli úspešní v celom rozsahu, a preto majú proti neúspešným žalobcom nárok na plnú náhradu trov konania. O výške náhrady trov konania rozhodne súdny úradník samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku v súlade s § 262 ods. 2 CSP.

2. Proti rozsudku prvoinštančného súdu žalobcovia v zákonnej lehote doručili odvolanie voči všetkým výrokom rozsudku prvoinštančného súdu. Zastali názor, že záložné právo, zabezpečujúce premlčanie pohľadávky, bolo premlčané. Dňa 19.04.2018 bola žalobcom doručená výzva na umožnenie obhliadky a ohodnotenia predmetu dražby. Dňa 23.05.2018 vydal Okresný súd Námestovo uznesenie, sp. zn. 7C/17/2018, ktorým nariadil žalovanému zdržať sa výkonu záložného práva. Toto nadobudlo vykonateľnosť dňa 05.06.2018. Nariadené neodkladné opatrenie bolo zrušené rozsudkom Okresného súdu Námestovo, sp. zn. 11Csp/81/2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 9CoCsp/25/2021 dňa 15.11.2021. V roku 2018 pristúpil k výkone dražby dražobník – spoločnosť Platíť sa oplatí s.r.o., so sídlom Mostová 2, Bratislava – mestá časť Staré mesto, PSČ: 811 02, IČO: 45 684 618, zapísaná v Obchodnom registri Mestského súdu Bratislava III, odd. Sro, vložka č. 66827/B.

Po zrušení vyššie uvedeného neodkladného opatrenia bola žalobcom adresovaná výzva na umožnenie obhliadky a ohodnotenia predmetu dražby, zo dňa 13.01.2022. Táto bola žalobcom adresovaná zo strany dražobníka – žalovaného 2/.

Súd prvej inštancie v bode 30. odôvodnenia rozsudku uvádza, že je nepochybné, že zo strany žalovaného 1/ dochádzalo začiatkom roku 2022 k pokračovaniu v začatom dražobnom konaní. Žalovaný 1/ musel uzavrieť zmluvu o vykonaní dražby s dražobníkom Platíť sa oplatí s.r.o. a novú zmluvu aj so žalovaným 2/. Žalobcovia preto nesúhlasia s vyjadrením súdu, v zmysle ktorého ide o pokračovanie v začatom dražobnom konaní.

Žalovanému 1/ bol uznesením, sp. zn. 7C/17/2018 nariadený zákaz výkonu záložného práva, ktorý bol zrušený dňom 15.11.2021. Odo dňa doručenia výzvy na umožnenie obhliadky a ohodnotenia predmetu dražby od dražobníka Platiť sa oplatí s.r.o. do nariadenia neodkladného opatrenia uplynulo 47 dní.

Uviedli, že z ust. § 112 Občianskeho zákonníka nevyplýva, že premlčacia doba neplynie v období, kedy veriteľ nemôže vykonávať svoje právo. Podľa názoru žalobcov došlo k spočívaniu premlčacej doby práve v období 46 dní, od kedy došlo k doručeniu výzvy na umožnenie vykonania obhliadky, zo dňa 20.04.2018 do dňa 05.06.2018, kedy sa uznesenie, sp. zn. 7C/17/2018 stalo vykonateľným.

V zmysle rozsudku Okresného súdu Námestovo, sp. zn. 12Csp/56/2020, v spojení s rozsudkom Krajského súdu Žilina, sp. zn. 9CoCsp/33/2022 nastalo premlčanie zabezpečenej pohľadávky dňom 26.05.2020. Premlčacia doba zabezpečenej pohľadávky začala plynúť dňom 21.04.2017. Žalovaný 1/ mohol pristúpiť k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti skôr ako ku dňu 22.01.2018. Žalovaný 1/ sa zároveň mohol domáhať žaloby o plnenie k zabezpečenej premlčanej pohľadávke skôr. Túto žalobu podal až dňa 03.09.2020, po tom, ako došlo k premlčaniu zabezpečenej pohľadávky.

Žalobcovia sú názoru, že v prípade podania žaloby o plnenie žalovaným 1/ (v čase keď zabezpečená pohľadávka nebola premlčaná), by došlo k spočívaniu premlčacej doby aj samotného záložného práva podľa § 112 Občianskeho zákonníka. V prípade včasného podania žaloby o plnenie zabezpečenej pohľadávky by došlo k spočívaniu premlčacej doby nielen zabezpečenej pohľadávky, ale aj zabezpečovacieho práva.

Ďalej uviedli, že žalobcovia okrem premlčania zabezpečenej pohľadávky, premlčaného záložného práva namietali aj nemožnosť realizovať vyhlásenie žalovaného 1/ podľa § 7 ods. 2 zákona č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách a o doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) v znení neskorších predpisov.

Podľa názoru žalobcov sa súd prvej inštancie nevysporiadal s argumentmi žalobcov týkajúcimi sa nemožnosti vyhlásenia pravosti, výšky a splatnosti zabezpečovanej pohľadávky. Svoje tvrdenia odôvodňujú predovšetkým akcesorickou povahou zabezpečovacích záväzkov. Zabezpečovací záväzok – záložné právo, zdieľa osud zabezpečovaného záväzku – zabezpečenej premlčanej pohľadávky. Žalovaný 1/ nemá právny nárok na uspokojenie premlčanej zabezpečenej pohľadávky a táto nie je autoritatívne vymáhateľná.

Žalobcovia zároveň uvádzajú, že k výkonu záložného práva dochádza neoprávnene. Okresný súd Námestovo rozsudkom sp. zn. 12Csp/56/2020 zo dňa 24.02.2022, konštatoval premlčanie zabezpečenej pohľadávky. V predmetom spore sa Okresný súd Námestovo nezaoberal ďalšou argumentáciou žalobcov (v postavení žalovaných) týkajúcej sa neoprávnenosti vyhlásenia mimoriadnej splatnosti. Podľa názoru žalobcov bolo toto, tak ako to prezentovali v konaní vedenom pod sp. zn. 12Csp/56/2020, dojednané neplatne, nakoľko nebolo súčasťou zmluvy o úvere č. 0323293397.

Podľa oznámenia o mimoriadnej splatnosti, zo dňa 22.01.2018, ktoré žalovaný 1/ realizoval, došlo k mimoriadnej splatnosti úveru v zmysle bodu 8.1 písm. a) Produktových a obchodných podmienok pre Hypotekárne a splátkové úvery žalovaného 1/, s účinnosťou od 01.01.2015.

Uviedli, že podľa bodu 8.1 písm. a) produktových a obchodných podmienok sa táto zmluvná podmienka odchyľuje od § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, spôsobuje značnú nerovnováhu vo vzájomných právach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. K mimoriadnej splatnosti úveru totiž môže veriteľ pristúpiť s akoukoľvek pohľadávkou, môže ísť o istinu, poplatok alebo akýkoľvek náklad žalovaného, jednak spojený s uplatnením zabezpečenej pohľadávky. Podľa ich názoru bolo mimoriadne zosplatnenie zabezpečenej pohľadávky realizované na základe neprijateľnej zmluvnej podmienky, čím sa prvoinštančný súd nezaoberal. Navrhovali preto, aby odvolací súd rozsudok prvoinštančného súdu zmenil, žalobe v celom rozsahu vyhovel, prípadne rozsudok prvoinštančného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

3. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), súc viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania (§ 379, § 380 CSP), postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP a contrario rozsudok prvoinštančného súdu ako správny postupom podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

4. Po preskúmaní veci odvolací súd dospel k záveru, že prvoinštančný súd vykonal vo veci dostatočné dokazovanie, z výsledkov vykonaného dokazovania dospel k správnym skutkovým zisteniam, vyvodil

správny právny záver a svoje rozhodnutie náležitým, vyčerpávajúcim spôsobom v zmysle ust. § 220 ods. 2 CSP odôvodnil.

5. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

6. V danom prípade prvoinštančný súd podrobne skutkovo i právne svoje rozhodnutie odôvodnil, a to i poukazom na rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít.

7. Na zdôraznenie správnosti rozhodnutia prvoinštančného súdu odvolací súd považuje za potrebné poukázať na ust. § 151j ods. 2 OZ, podľa ktorého, ak pohľadávka zabezpečená záložným právom nie je riadne a včas splnená, môže sa záložný veriteľ uspokojiť alebo domáhať sa uspokojenia zo zálohu aj vtedy, keď zabezpečená pohľadávka je premlčaná. To znamená, že s citovaným ustanovením zákonodarcu posilnil postavenie záložného veriteľa v tom, že má právo uspokojiť sa zo zálohu aj vtedy, ak je zabezpečovaná pohľadávka už premlčaná. Záložné právo teda platí aj po tom, keď dôjde k premlčaniu pohľadávky, ktorá je zabezpečovaná. Premlčanie nespôsobuje zánik pohľadávky, zánik pohľadávky nastáva v prípadoch, ktoré sú upravené v ust. § 151md.

8. Ako poukázal prvoinštančný súd, Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutí 5Cdo 64/2020 sa vysporiadal i s otázkou, či zákaz výkonu záložného práva uložený neodkladným opatrením možno vykladať na ťarchu záložného veriteľa v tom zmysle, že tento „riadne nepokračoval“ (§ 112 OZ) v začatom dražobnom konaní. Uviedol, že zákon v ust. § 112 OZ pre iný príslušný orgán nestanovuje žiadne podmienky pre zabezpečenie cieľa, ktorý inštitút spočívania má zabezpečiť, musí ísť o orgán, ktorý je kompetentný uplatnené právo zrealizovať, či už vydaním exekučného titulu, vykonaním exekúcie na základe exekučného titulu alebo speňaním zálohu na dobrovoľnej dražbe. Za iný príslušný orgán súdna prax v zhode s odbornou spisbou považuje rozhodcovský súd, priestupkový orgán v rámci priestupkového konania. Iným príslušným orgánom v zmysle § 112 OZ je tiež dražobník dobrovoľnej dražby. Počas dražobného konania neplynie doba, v ktorej sa premlčuje záložné právo, a teda, pokiaľ záložný veriteľ výkon záložného práva uplatnil na dobrovoľnej dražbe u dražobníka v dôsledku nariadenia neodkladného opatrenia súdom, ktorým zakázal žalovanému, veriteľovi, navrhovateľovi dražby zdržať sa výkonu záložného práva až do právoplatnosti skončenia konania vo veci samej, je potrebné ustáliť, že k realizácii dražby nedošlo v dôsledku zásahu súdu autoritatívnym rozhodnutím, ktoré záložný veriteľ iba rešpektoval. Zákaz výkonu záložného práva uložený neodkladným opatrením nemožno vykladať na ťarchu záložného veriteľa.

9. Naviac, relevantná súdna prax dospela k záveru, že samotná právna úprava dobrovoľných dražieb, resp. možnosť vymozenia plnení zo spotrebiteľských zmlúv touto formou, nie je v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky, resp. s ochranou spotrebiteľa, vyplývajúcou z práva únie; tento záver vyplýva z rozhodovacej praxe Súdného dvora Európskej únie (pozri rozsudok C 43/2013 zo dňa 10.09.2014, ako aj Ústavného súdu SR uznesenie sp.zn. PL.ÚS 23/2014 zo dňa 24.09.2014).

10. Spornosť pohľadávky, pre ktorú sa dražba uskutočňuje, nebráni záložnému veriteľovi navrhnúť výkon záložného práva prostredníctvom dobrovoľnej dražby. Výslovne to uviedol Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení PL.ÚS 23/2014 zo dňa 24.09.2014, podľa ktorého záložný veriteľ je oprávnený navrhnúť výkon záložného práva prostredníctvom dobrovoľnej dražby aj bez exekučného titulu, priznávajúcemu mu zabezpečenú pohľadávku voči vlastníkovi veci a vlastníkovi veci potom patrí na ochranu vlastníckeho práva žaloba o neplatnosť dobrovoľnej dražby. K uvedenému dospel aj Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozsudku sp.zn. 3Cdo 156/2009 z 29.03.2010. Záložný veriteľ zodpovedá za pravosť zvyšku a splatnosť pohľadávky, pre ktorú sa navrhuje výkon záložného práva, nesie zodpovednosť za škodu, ktorá by tak vznikla. Porušenia tejto povinnosti sa nemožno zbaviť (§ 33 ods. 2 Zákona o dobrovoľných dražbách).

11. Záložné právo predstavuje právny prostriedok zabezpečenia pohľadávky a jej príslušenstva a tým, že záložného veriteľa oprávňuje uspokojiť sa alebo domáhať sa uspokojenia pohľadávky z predmetu záložného práva. Ide teda o zákonom dovolený, a najmä predpokladný i zabezpečovací inštitút.

12. Žalobcovia si pri uzatváraní úverovej alebo aj záložnej zmluvy boli vedomí toho, že v prípade, ak nebudú plniť svoje povinnosti, plynúce z tejto zmluvy ako hlavného záväzkového vzťahu zabezpečeného záložným právom (najmä, ak nebudú uhrádzať pohľadávku v dohodnutých mesačných splátkach riadne a včas), môže veriteľ vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru (t.j. požadovať splatenie celej pohľadávky

jednorazovo), a tiež sa domáhať uspokojenia svojej pohľadávky výkonom záložného práva. Dobrovoľná dražba sa odvíja od predchádzajúceho úkonu vlastníka, ktorý dáva súhlas na budúce speňaženie určitého svojho majetku určitým spôsobom regulovaným právom. Podmienkou pre výkon záložného práva nie je podanie žaloby o zaplatenie dlžného úveru, pre výkon záložného práva sa totiž nevyžaduje exekučný titul, ako je tomu v prípade exekúcie.

13. Preto i ďalšie námietky žalobcov o tom, že mimoriadne zosplatenie úveru bolo neplatné, resp., že bod 8.1 písm. a) produktových a obchodných podmienok je v rozpore s ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, pre rozhodnutie v predmetnej veci je irelevantné. Napokon, samotná zmluva o úvere zo dňa 11.01.2007 a jej platnosť bola posúdená Krajským súdom v Žiline v konaní sp.zn. 9CoCsp/25/2021, kedy tento nezistil existenciu žiadnych neprijateľných zmluvných podmienok, ktoré by mali za následok neplatnosť zmluvy ako celku. Ako uviedol prvoinštančný súd, nemožno preto neplatnosť záložnej zmluvy odvodiť ani od neplatnosti hlavného záväzku, t.j. zmluvy o úvere. To znamená, ako bolo naznačené vyššie, podanie žaloby na súd o uplatnenie pohľadávky nemá vplyv na výkon a priebeh výkonu záložného práva prostredníctvom dobrovoľnej dražby, nakoľko záložný veriteľ je oprávnený navrhnúť výkon záložného práva prostredníctvom dobrovoľnej dražby aj bez exekučného titulu, teda je iba na veriteľovi, či v prípade uzatvorenej záložnej zmluvy s dlžníkom pristúpi k výkonu záložného práva prostredníctvom dobrovoľnej dražby, alebo bude uplatňovať nesplatenú zabezpečenú pohľadávku na súde.

14. Ani skutočnosť, že žalovaný 1/ uzatvoril ďalšiu zmluvu o výkone dražby s iným dražobníkom (žalovaným 2/) podľa názoru odvolacieho súdu nemá vplyv na plynutie premlčacej lehoty výkonu záložného práva, nakoľko žalovaný 1/ iba zmenil dražobníka povereného výkonom dražby a v začatej dražbe riadne pokračoval, nadväzujúc na úkony pôvodného dražobníka. Napokon počas výkonu záložného práva pôvodným dražobníkom premlčacia lehota spočívala (§ 112 OZ).

15. Pokiaľ ďalej žalobcovia zastali názor, že v prípade podania žaloby o plnenie žalovaným 1/ by došlo k spočívaniu premlčacej doby nielen vo vzťahu k uplatnenej pohľadávke, ale i ohľadne samotného záložného práva podľa § 112 OZ je potrebné uviesť, že premlčacia lehota na uplatnenie pohľadávky a premlčacia lehota na výkon záložného práva plynú osobitne. Záložné právo sa premlčí vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe (§ 101 OZ). Premlčacia doba plynie odo dňa, kedy sa záložné právo mohlo vykonať po prvý raz. Záložné právo sa však nepremilčí skôr, než zabezpečená pohľadávka (§ 100 ods. 2 posledná veta OZ). Uvedené je dôsledkom vzájomnej previazanosti právneho vzťahu založeného zmluvou záložnou a zmluvou, na základe ktorej vznikla zabezpečovaná pohľadávka. Zmysel právnej úpravy stanovujúcej, že právo záložného veriteľa domáhať sa uspokojenia zo zálohu sa nepremilčí skôr, ako uplynie premlčacia doba zabezpečenej pohľadávky, spočíva v tom, že v situácii, keď obe premlčacie doby môžu ale nemusia začať plynúť v rovnaký deň, nezodpovedalo by akcesorickej povahe záložného práva, ak by existovala zabezpečená pohľadávka, vo vzťahu ku ktorej premlčacia doba neuplynula a súčasne záložného práva, vo vzťahu ku ktorému už trojročná premlčacia doba uplynula, čo by malo za následok stav, za ktorého by sa veriteľ zabezpečenej pohľadávky mohol domôcť uspokojenia sa so zálohu iba podmienene, pre prípad, že záložca námietku premlčania jeho práva domáhať sa uspokojenia zo zálohu nevznesie.

16. Vzhľadom na akcesorickejšiu povahu záložného práva, je premlčanie tohto práva pojmovo nemysliteľné v tom zmysle, že by sa mohlo premlčať skôr, než zabezpečená pohľadávka.

17. Vo väzbe na uvedené odvolací súd rozsudok prvoinštančného súdu ako správny, stotožniac sa i s jeho odôvodnením, podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil. Prvoinštančný súd správne žalobu vo vzťahu k žalovanému 2/ zamietol z dôvodu nedostatku pasívnej legitímácie v konaní a postupom podľa § 335 ods. 1 CSP zrušil neodkladné opatrenie nariadené súdom.

18. Žalovaní 1/, 2/ boli v odvolacom konaní úspešní, v nadväznosti na čo im vo vzťahu žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu (§ 396 ods. 1, § 255 ods. 1 CSP).

19. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

(§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému

rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)